

Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące identyfikowalności produktów rybołówstwa i akwakultury

1. Jakie gatunki ryb podlegają obowiązkowi znakowania wg nowych wytycznych?

Zgodnie z art. 58 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) 1224/2009, bez uszczerbku dla rozporządzenia (WE) nr 178/2002 wszystkie partie produktów rybołówstwa i akwakultury są identyfikowalne na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji – od złowienia lub zebrania do etapu sprzedaży detalicznej.

Jednakże zgodnie z art. 67 ust. 11 rozporządzenia 404/2011 informacje wymienione w art. 58 ust. 5 lit. a)–f) rozporządzenia w sprawie kontroli **nie mają zastosowania do:**

- a) przywiezionych produktów rybołówstwa i akwakultury, które wyłączono z zakresu stosowania świadectwa połowowego zgodnie z art. 12 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1005/2008;
- b) produktów rybołówstwa i akwakultury złowionych lub hodowanych w wodach słodkich; oraz
- c) ryb ozdobnych, skorupiaków i mięczaków.

Powyższe oznacza, że z wymogów nie są zwolnione produkty rybołówstwa i akwakultury złowione lub hodowane w wodach innych niż słodkie.

Ponadto, zgodnie z art. 58 ust. 8 rozporządzenia Rady (WE) 1224/2009 państwa członkowskie mogą zwolnić z wymogów zawartych w niniejszym artykule małe ilości produktów sprzedawanych konsumentom bezpośrednio ze statków rybackich, pod warunkiem że wartość produktów nie przekroczy kwoty 50 EUR dziennie.

Minimalne wymagania w zakresie informowania konsumenta o produktach rybołówstwa i akwakultury zostały określone w:

- rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, oraz
- rozporządzenia Komisji (WE) nr 2065/2001 z dnia 22 października 2001 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 w zakresie informowania konsumentów o produktach rybołówstwa i akwakultury.

2. Czy obowiązkowi temu podlegają również owoce morza, krewetki, raki słodkowodne?

Zgodnie z art. 67 ust. 12 rozporządzenia 404/2011 informacje wymienione w art. 58 ust. 5 lit. a)–h) rozporządzenia w sprawie kontroli nie mają zastosowania do produktów rybołówstwa i akwakultury objętych pozycjami taryfowymi 1604 oraz 1605 Nomenklatury scalonej. Mają natomiast zastosowanie do produktów objętych rozdziałem 03, w tym skorupiaków, mięczaków i pozostałych bezkręgowców wodnych wymienionych w dziale 0306, 0307, 0308 Nomenklatury scalonej.

Jednakże zgodnie z art. 67 ust. 11 rozporządzenia 404/2011 informacje wymienione w art. 58 ust. 5 lit. a)–f) rozporządzenia w sprawie kontroli **nie mają zastosowania do:**

- a) przywiezionych produktów rybołówstwa i akwakultury, które wyłączono z zakresu stosowania świadectwa połowowego zgodnie z art. 12 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1005/2008;
- b) produktów rybołówstwa i akwakultury złowionych lub hodowanych w wodach słodkich; oraz
- c) ryb ozdobnych, skorupiaków i mięczaków.

3. Czy dotyczy to również ryb wędzonych? Solonych itd. Itp.?

Produkty objęte rozdziałem 0305 Nomenklatury scalonej, to m. in. ryby wędzone i solone, a więc wymóg dotyczy również tych form przetworzenia.

4. Czy „numer identyfikacyjny każdej partii” oznacza nr partii nadany dzieleniu na partie przy pierwszej sprzedaży?

Zgodnie z art. 67 ust. 1 operatorzy przedstawiają informacje dotyczące produktów rybołówstwa i akwakultury, o których mowa w art. 58 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kontroli, w momencie, kiedy produkty rybołówstwa i akwakultury dzieli się na partie i nie później niż przy pierwszej sprzedaży. Równocześnie należy mieć na uwadze art. 67 ust. 2 i 3, które wskazują że:

- operatorzy aktualizują odpowiednie informacje, o których mowa w art. 58 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kontroli, które wynikają z połączenia lub rozdzielenia partii produktów rybołówstwa i akwakultury po pierwszej sprzedaży, na etapie udostępnienia tych informacji,
- w przypadkach gdy – w wyniku połączenia lub rozdzielenia partii po pierwszej sprzedaży – produkty rybołówstwa i akwakultury z kilku statków rybackich lub jednostek produkcji akwakultury ulegają wymieszaniu, operatorzy muszą być w stanie zidentyfikować każdą partię pochodzenia przynajmniej za pomocą jej numeru identyfikacyjnego, o którym mowa w art. 58 ust. 5 lit. a) rozporządzenia w sprawie kontroli, oraz umożliwiają identyfikację partii wstecz do etapu złowienia lub pozyskania, zgodnie z art. 58 ust. 3 rozporządzenia w sprawie kontroli.

Ponadto, należy mieć na uwadze art. 56 rozporządzenia 1224/2009, który dotyczy również zasad tworzenia partii.

5. Czy kody alfa-3 FAO każdego gatunku mają być podawane dla wszystkich ryb, czy tylko gatunków, których dotyczy rozporządzenie 1224/2009?

Wymóg ten dotyczy wszelkich produktów objętych rozdziałem 03 Nomenklatury scalonej. Jednakże należy uwzględnić wyłączenia z art. 67 ust. 11 rozporządzenia 404/2011.

6. Data połowów lub data produkcji ma być podawana dla wszystkich ryb, czy tylko dla tych objętych rozporządzeniem?

Analogicznie do odpowiedzi udzielonej w pytaniu nr 5.

7. Jak interpretować zapis: „ilość każdego gatunku w kilogramach wyrażona przez wagę netto lub, w stosownych przypadkach, liczbę osobników”? Czy ma być podana ilość kg ryby złowiona na danym statku czy ilość, którą zakupiliśmy od naszego bezpośredniego dostawcy, czy też ilość dotycząca danej dostawy? W jakich przypadkach ma być podawana liczba osobników?

W zależności od wymogów określonych w odrębnych przepisach ustanawiających wspólne normy handlowe ilość każdego gatunku wyrażona jest w kilogramach lub liczbie osobników (rozporządzenie Rady (WE) nr 2406/96 z dnia 26 listopada 1996 r. *ustanawiające wspólne normy handlowe w odniesieniu do niektórych produktów rybołówstwa*). Informacje są związane z partią i określane przez operatorów nie później niż przy pierwszej sprzedaży.

W warunkach polskich, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie wzoru dokumentu sprzedaży i wzoru deklaracji przejęcia produktów rybnych, w wymienionych w tytule dokumentach, liczbę w sztukach podaje się dla ryb łososiowatych.

Ponadto, wielkość przyznawanych corocznie kwot połowowych na niektóre gatunki ustalana jest w sztukach (tak jak ma to miejsce w przypadku łososia) lub w kg.

8. Czy informacja o naszym bezpośrednim dostawcy („nazwa i adresy dostawców”) może być podana w postaci Nr weterynaryjnego?

Zgodnie z art. 67 ust. 10 rozporządzenia 404/2011 informacje dotyczące dostawców, o których mowa w art. 58 ust. 5 lit. f) rozporządzenia w sprawie kontroli (1224/2009), odnoszą się do bezpośrednich dostawców operatora, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu. Informacje te można w odpowiednich przypadkach umieszczać za pomocą znaku identyfikacyjnego, o którym mowa w sekcji I załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego.

Ponadto, zgodnie z art. 67 ust. 4 rozporządzenia 404/2011 systemy i procedury, o których mowa w art. 58 ust. 4 rozporządzenia w sprawie kontroli, umożliwiają operatorom identyfikację bezpośrednich dostawców oraz – chyba że są oni konsumentami końcowymi – bezpośrednich nabywców produktów rybołówstwa i akwakultury.

9. Jak postępować w przypadku zakupu ryb (np. trewala mrożonego) od dostawcy polskiego X kiedy jego dostawcą jest np. dostawca A pochodzący z Argentyny, czyli kraju spoza Unii Europejskiej. Czy w tym przypadku ryba jest objęta nowymi wymaganiami?

Zgodnie z art. 58 ust. 7 rozporządzenia Rady (WE) 1224/2009 informacje wymienione w ust. 5 lit. a)–f) **nie mają zastosowania do produktów rybołówstwa i akwakultury przywożonych do Wspólnoty ze świadectwami połowowymi** przekazanymi zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. *ustanawiającym wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, zmieniającym rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1936/2001 i (WE) nr 601/2004 oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1093/94 i (WE) nr 1447/1999.*

Ponadto, zgodnie z art. 67 ust. 11 rozporządzenia 404/2011 informacje wymienione w art. 58 ust. 5 lit. a)–f) rozporządzenia w sprawie kontroli nie mają zastosowania do przywiezionych produktów rybołówstwa i akwakultury, które wyłączono z zakresu stosowania świadectwa połowowego zgodnie z art. 12 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1005/2008.

Należy mieć jednakże na uwadze, że nie ma zwolnienia z zapewnienia informacji wymienionych w art. 58 ust. 5 lit. g)–h), tj:

- informacji dla konsumentów przewidzianych w art. 8 rozporządzenia (WE) nr 2065/2001: przeznaczenie handlowe, nazwa naukowa, odpowiedni obszar geograficzny i metoda produkcji;
- informacji, czy produkty rybołówstwa były wcześniej zamrażane.

10. Co z surowcami, które były zakupione przed obowiązywaniem tych przepisów: Czy można przetworzyć tą rybę i sprzedać np. jako wędzoną bez podawania dodatkowych wymagań?

Istnieje zasada, że prawo nie działa wstecz. Partie w stosunku do których nie było wymogu dołączenia informacji wynikających z art. 58 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) 1224/2009 przed wprowadzeniem obowiązku nie muszą być zaopatrzone w taką dokumentację.

Należy mieć na uwadze, obowiązujące wcześniej wymagania zawarte w art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury oraz rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2065/2001 z dnia 22 października 2001 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 w zakresie informowania konsumentów o produktach rybołówstwa i akwakultury.

11. W rozporządzeniu 404/2011 art. 67 ust. 6 litera a pojawia się określenie „na produktach rybołówstwa pochodzących ze stad objętych planem wieloletnim”. O jaki plan tutaj chodzi i o jakie ryby?

Zgodnie z art. 4 pkt. 24) rozporządzenia Rady (WE) 1224/2009 „*plany wieloletnie*” oznaczają plany odbudowy, o których mowa w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002, plany zarządzania, o których mowa w art. 6 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002, jak również inne przepisy wspólnotowe przyjęte na mocy art. 37 Traktatu, ustanawiające szczegółowe środki zarządzania dla poszczególnych stad ryb na okres kilkuletni. Gatunki ryb objęte planami wieloletnimi na wskazanych obszarach połowowych to min. dorsz, morszczuk, sola, śledź oraz węgorz. Wieloletnie plany odbudowy stad mają zastosowanie w sytuacjach, kiedy dany gatunek w określonym obszarze połowowym występuje w ilości zagrażającej prowadzeniu zrównoważonych połowów.

Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się na stronie internetowej Komisji Europejskiej pod adresem:

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/fishing_rules/multi_annual_plans/index_en.htm

12. W Rozporządzeniu 404/2011 art. 67 ust. 6 litera b pojawia się określenie „na innych produktach rybołówstwa i akwakultury”. Czy należy rozumieć, że od 1 stycznia 2015 r. wymogami będą objęte wszystkie produkty rybołówstwa (również słodkowodne i hodowlane)?

Zgodnie z art. 67 ust. 6 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 404/2011 operatorzy umieszczają informacje dotyczące produktów rybołówstwa i akwakultury, o których mowa w art. 58 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kontroli, w formie narzędzia identyfikacji np. kodu, kodu paskowego, chipu elektronicznego lub podobnego urządzenia lub systemu oznakowania:

- a) od dnia 1 stycznia 2013 r. – na produktach rybołówstwa pochodzących ze stad objętych planem wieloletnim;
- b) od dnia 1 stycznia 2015 r. – na innych produktach rybołówstwa i akwakultury.

Jednakże zgodnie z art. 67 ust. 11 rozporządzenia 404/2011 informacje wymienione w art. 58 ust. 5 lit. a)–f) rozporządzenia w sprawie kontroli **nie mają zastosowania do:**

- a) przywiezionych produktów rybołówstwa i akwakultury, które wyłączono z zakresu stosowania świadectwa połowowego zgodnie z art. 12 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1005/2008;
- b) produktów rybołówstwa i akwakultury złowionych lub hodowanych w wodach słodkich; oraz
- c) ryb ozdobnych, skorupiaków i mięczaków.

13. Czy zgodnie z Rozporządzeniem 104/2000 art. 1 wyroby gotowe (np. makrela wędzona z pieprzem lub ryby opiekane) nie są objęte nowymi wymaganiami?

Kwestia ta została wyjaśniona w dokumencie pt. „Wytyczne dotyczące etykietowania produktów rybołówstwa”, który został udostępniony na stronie internetowej www.rybactwo.info, w zakładce „rybek rybny – produkty rybne”. Wymienione wyroby gotowej tj. makrela wędzona z pieprzem lub ryby opiekane są produktami spoza rozdziału 03 Nomenklatury scalonej. W myśl „nowych wymagań” nie ma obowiązku podawania szczegółowych informacji konsumentom, co wynika z art. 68, ust. 5 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 404/2011.

14. Czy w przyszłości nowe wymagania będą obowiązywały wszystkie ryby, również hodowlane i słodkowodne?

Analogicznie do odpowiedzi udzielonej w pytaniu nr 12.

15. Wszystkie nowe wymagania będą w przyszłości musiały być podawane w postaci „np. kodu paskowego, chipu elektronicznego”. Z tego, co wiemy, ma być opracowany ogólnodostępny standard do podawania tych danych. Kto opracowuje ten standard i gdzie szukać informacji na ten temat?

Zgodnie z art. 67, ust. 5 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 404/2011 informacje dotyczące produktów rybołówstwa i akwakultury, o których mowa w art. 58 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kontroli, przedstawia się za pomocą oznakowania lub opakowania partii **lub za pomocą dokumentu handlowego dołączonego fizycznie do partii**. Informacje można umieścić na partii w formie narzędzia identyfikacji np. kodu, kodu paskowego, chipu elektronicznego lub podobnego urządzenia lub **systemu oznakowania**.

16. Gdzie umieszczać na dokumentach oznakę rybacką oraz nazwę statku?

Zgodnie z art. 58 ust. 5, lit. b) rozporządzenia Rady (WE) 1224/2009, w przypadku wszystkich partii produktów rybołówstwa i akwakultury należy podać informacje dotyczące oznaki rybackiej i nazwy statku rybackiego lub nazwy jednostki produkcji akwakultury (dotyczy ryb hodowlanych w wodach innych niż słodkie).

Zgodnie z art. 67, ust. 5 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 404/2011 informacje dotyczące produktów rybołówstwa i akwakultury, o których mowa w art. 58 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kontroli, przedstawia się za pomocą oznakowania lub opakowania partii lub za pomocą dokumentu handlowego dołączonego fizycznie do partii. Informacje można umieścić na partii w formie narzędzia identyfikacji np. kodu, kodu paskowego, chipu elektronicznego lub podobnego urządzenia lub systemu oznakowania. Informacje umieszczone na partii są dostępne na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w taki sposób, aby właściwe organy państw członkowskich miały do nich zawsze dostęp.

Istnieje obowiązek zamieszczania informacji o oznace rybackiej oraz nazwie statku w dokumentach, tj.: dziennik połowowy, deklaracja przeładunkowa, deklaracja wyładunkowa, dokumenty handlowe zapewniające identyfikowalność od etapu złowienia do etapu sprzedaży detalicznej konsumentom końcowym, dokument sprzedaży, deklaracja przejęcia i dokument przewozowy.

Wzory dokumentów handlowych zapewniających identyfikowalność na etapach, przetwórstwa, dystrybucji i sprzedaży detalicznej konsumentom końcowym **nie zostały określone polskim prawem**, tak jak ma to miejsce w przypadku dokumentu sprzedaży i deklaracji przejęcia. Na podmiotach gospodarczych działających na dalszych etapach przetwórstwa i dystrybucji leży odpowiedzialność za zapewnienie niezbędnych informacji.

Nadmieniając, wzory dokumentów określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 maja 2004 r. w *sprawie wzoru dokumentu sprzedaży i wzoru deklaracji przejęcia produktów rybnych*, które mogą okazać się dla Państwa istotne, zostaną w najbliższym czasie dostosowane do wymagań zgodnie z art. 64 rozporządzenia Rady (WE) 1224/2009.

17. Jak dokonywać zapisu, jeśli jest większa ilość kutrów lub kupowany jest surowiec od pośrednika lub z giełdy rybnej (centrum sprzedaży bezpośredniej), gdzie jest większa liczba kutrów?

Zakład kupuje również surowiec z małych łodzi (do 8 m) – czy też te łodzie mają być podawane w dokumentach?

W podobnych sytuacjach należałoby wymienić wszystkie oznaki rybackie statków, z których pochodzi połączona partia.

Zgodnie z art. 67 ust. 3 rozporządzenia 404/2011 roku przypadkach gdy – w wyniku połączenia lub rozdzielenia partii po pierwszej sprzedaży – produkty rybołówstwa i akwakultury z kilku statków rybackich lub jednostek produkcji akwakultury ulegają wymieszaniu, operatorzy muszą być w stanie zidentyfikować każdą partię pochodzenia przynajmniej za pomocą jej numeru identyfikacyjnego, o którym mowa w art. 58 ust. 5 lit. a) rozporządzenia w sprawie kontroli, oraz umożliwiają identyfikację partii wstecz do etapu złowienia lub pozyskania, zgodnie z art. 58 ust. 3 rozporządzenia w sprawie kontroli.

Ponadto, zarówno w rozporządzeniu 1224/2009 jak i 404/2011 nie zostało określone, jakoby produkty rybołówstwa poławiane przez statki rybackie do 8 metrów miałyby być zwolnione z wymagań odnośnie identyfikowalności. Dlatego też, należy dostarczyć informacje dotyczące wszystkich jednostek połowowych z których pochodzi partia.

Ewentualne zwolnienia w wymogu identyfikowalności zostały przytoczone w odpowiedzi na pytanie nr 1.

18. Czy konieczne jest podawanie przeznaczenia handlowego – jeżeli tak, to w jakiej formie i na jakich artykułach?

Przede wszystkim należy wyjaśnić, że określenie „przeznaczenie handlowe”, o którym mowa w rozp. 1224/2009 jest błędnym tłumaczeniem angielskiego „commercial designation”. Prawidłowe rozumienie tego określenia to „oznaczenie handlowe” (takie określenie jest również stosowane w rozp. 104/2000 i 2065/2001).

Art. 4 ust. 2 rozp. 104/2000 stanowi, że Państwa Członkowskie, sporządzą i opublikują wykaz oznaczeń handlowych przyjętych na ich terytorium. Wykaz zawiera naukową nazwę każdego gatunku, nazwę w języku urzędowym lub językach urzędowych danego Państwa Członkowskiego i, jeśli jest to stosowne, inną nazwę lub nazwy przyjęte i stosowane lokalnie bądź regionalnie.

Zgodnie z art. 58 ust. 6 rozp. 1224/2009, informacje, o których mowa w art. 58 ust. 5 lit. g) i h) mają być dostępne dla konsumenta na etapie sprzedaży detalicznej. Informacje te między innymi obejmują oznaczenie handlowe. Z kolei stosownie do art. 8 rozp. 2065/2001, wymagane informacje dotyczące handlowego oznaczenia, metody produkcji i obszaru połowu są dostępne na każdym etapie wprowadzania do obrotu danych gatunków. Informacje te wraz z nazwą naukową danych gatunków są zapewnione poprzez oznakowanie lub opakowanie produktu lub poprzez dokumenty handlowe towarzyszące towarom, włączając faktury.

Pomimo tych rozbieżności wydaje się uzasadnionym, aby na każdym etapie wprowadzania do obrotu były zachowane informacje odnośnie oznaczenia handlowego (poprzez przekazywanie na kolejny etap tych informacji o produkcji zapewniamy jego identyfikowalność).

Zgodnie z art. 58 ust. 1 rozp. 1224/2009 „wszystkie partie produktów rybołówstwa i akwakultury są identyfikowalne na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji – od złowienia lub zebrania do etapu sprzedaży detalicznej. Również stosownie do art. 1 rozp. 2065/2001 wymogom zamieszczania informacji, o których mowa powyżej, podlegają produkty rybołówstwa i akwakultury podlegające prezentacjom objętym działem 3 Nomenklatury Scalonej, które są wprowadzane do obrotu we Wspólnocie bez względu na ich pochodzenie, łącznie z produktami paczkowanymi.

Wykaz oznaczeń handlowych produktów rybnych wprowadzanych na rynek polski jest dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.minrol.gov.pl w zakładce „Biuletyn Informacji Publicznej” oraz na stronie www.rybactwo.info.pl w zakładce „Rynek rybny/produkty rybne”. Wykaz jest aktualizowany w miarę napływania wniosków od przedsiębiorców o nadanie gatunkowi oznaczenia handlowego i umieszczenie go w Wykazie.

19. Jak rozumieć określenie „nazwa i adres dostawcy oraz jednostki produkcji akwakultury”? Czy należy podawać wszystkie podmioty w całym łańcuchu produkcji i dystrybucji?

Pod „jednostkami produkcji akwakultury” rozumiemy gospodarstwa rybackie zajmujące się produkcją (hodowlą) ryb. „Nazwa i adres dostawcy” to po prostu firma / przedsiębiorca / zakład przetwórczy, który dostarcza danemu przedsiębiorcy produkt. Dostawcą może być również gospodarstwo rybackie, jeśli taki podmiot jest bezpośrednim dostawcą produktu.

Identyfikowalność oznacza możliwość odtworzenia i śledzenia produktu poprzez wszystkie etapy produkcji, przetwórstwa i dystrybucji. Tak więc przedsiębiorca powinien posiadać dokumentację umożliwiającą odtworzenie drogi produktu do jednego etapu wstecz do kolejnego etapu przekazania produktu w procesie wprowadzania do obrotu (czyli swojego dostawcę i odbiorcę). Mówi o tym również art. 58 ust. 4 rozp. 1224/2009: Państwa członkowskie zapewniają, aby operatorzy wprowadzili systemy i procedury pozwalające zidentyfikować każdego operatora, który dostarczył im partie produktów rybołówstwa i akwakultury, i któremu dostarczono te produkty. Informacje te są udostępniane na żądanie właściwym organom.

Należy uwzględnić wyłączenia z art. 67 ust. 11 rozporządzenia 404/2011.

20. Największy problem dotyczy obowiązku umieszczania informacji czy towar był wcześniej zamrażany – mintaj z Chin to towar podwójnie mrożony – na statkach mrozą tusze a potem to w zakładach rozmrażają, filetuja i mrozą i czy w takim wypadku należy wpisać, że towar był wcześniej mrożony? Jednocześnie z przepisów wynika – towar rozmrożony nie nadaje się do ponownego zamrożenia – czy nie jest to sprzeczność biorąc pod uwagę, że ryby są mrożone na statkach zaraz po złowieniu z potem są ponownie mrożone na etapie przetwórstwa.

Rozp. 1224/2009 w art. 58 ust. 5 lit. h) stanowi, że minimalne wymogi dotyczące etykietowania i informacji podawanych w przypadku wszystkich partii produktów rybołówstwa i akwakultury obejmują między innymi informację, czy produkty rybołówstwa były wcześniej zamrażane. Ust. 6 tego artykułu informuje, że ta informacja ma być także dostępna dla konsumenta na etapie sprzedaży detalicznej.

Jednocześnie należy mieć na uwadze preambułę do rozp. 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, rozdział 28: *W ostatnich dziesięcioleciach technologia zamrażania środków spożywczych znacznie się rozwinęła i jest obecnie powszechnie stosowana w celu poprawy obiegu towarów na rynku wewnętrznym Unii oraz ograniczenia zagrożeń dotyczących bezpieczeństwa żywności. Jednak zamrażanie, a następnie rozmrażanie niektórych środków spożywczych, zwłaszcza produktów mięsnych i produktów rybołówstwa, ogranicza możliwości ich dalszego użycia, a ponadto może wpływać na ich bezpieczeństwo, smak i własności fizyczne. Z kolei w przypadku innych produktów, zwłaszcza masła, zamrażanie nie powoduje takich skutków. Dlatego też, jeżeli dany produkt został rozmrożony (i w tej postaci jest oferowany konsumentowi), należy o tym odpowiednio poinformować konsumenta finalnego.*

Jednocześnie aneks VI niniejszego rozporządzenia w Części A - obowiązkowe dane szczegółowe towarzyszące nazwie środka spożywczego, określa:

1. Nazwa danego środka spożywczego zawiera dane szczegółowe dotyczące warunków fizycznych tego środka spożywczego lub szczególnego przetworzenia, jakiemu został on poddany (np. sproszkowany, ponownie zamrożony, liofilizowany, głęboko mrożony, zagęszczony, wędzony), bądź dane takie towarzyszą nazwie, we wszystkich przypadkach, w których pominięcie takiej informacji mogłoby wprowadzić nabywcę w błąd.

2. W przypadku środków spożywczych, które zostały przed sprzedażą zamrożone, a które są sprzedawane rozmrożone, nazwie danego środka spożywczego towarzyszy określenie „rozmrożone”.

Wymóg ten nie ma zastosowania do:

- a) składników obecnych w produkcie końcowym;
- b) środków spożywczych, w których przypadku mrożenie to niezbędny etap technologiczny procesu produkcji;
- c) środków spożywczych, w których przypadku rozmrożenie nie ma negatywnego wpływu na bezpieczeństwo ani na jakość żywności.

Niniejszy punkt stosuje się bez uszczerbku dla postanowień pkt 1.

Należy pamiętać, że rozporządzenie to stosuje się od dnia 13 grudnia 2014 r., z wyjątkami wymienionymi w art. 55.

21. Z informacji jakie posiadamy wynika, że z funduszy UE zostały wygospodarowane środki na wdrożenie w krajach członkowskich systemu traceability ryb. W związku z tym mamy pytanie gdzie zostaną one skierowane w Polsce i czy jest jeszcze możliwość wystąpienia o dofinansowanie projektów związanych z tym zagadnieniem?

Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” w ramach Środka 3.1. Działania wspólne objętego osią priorytetową 3 przewiduje możliwość ubiegania się o pomoc finansową m. in. na działania służące ustalaniu i śledzeniu pochodzenia produktów rybnych, na zasadach i warunkach przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwracania pomocy finansowej na realizację środków objętych osią priorytetową 3 – Środki służące wspólnemu interesowi, zawartą w programie operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 (Dz. U. Nr 161, poz. 1285 z późn. zm.).

Aktualnie jednak, z uwagi na wykorzystanie dostępnej alokacji środków finansowych przewidzianych dla Środka 3.1., nabór w ramach niniejszego Środka został zamknięty.

Z drugiej strony Komisja Europejska w oparciu o Rozporządzenie Rady (WE) nr 861/2006 z dnia 22 maja 2006 r. ustanawiające wspólnotowe środki finansowe na rzecz wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa oraz w obszarze prawa morza, zapewnia dostępność środków finansowych niezbędnych Komisji do monitorowania wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa, jak również określa zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków, poziomu

finansowego wkładu wspólnotowego i warunków, na jakich powinien być on udostępniany. Beneficjentem takiego wkładu finansowego może być jednak Państwo Członkowskie, a nie podmiot indywidualny. Jednym z priorytetów na rok 2012 jest między innymi dofinansowanie systemów identyfikowalności.

22. Identyfikowalność produktów rybnych sprzedawanych luzem lub w sprzedaży samoobsługowej

Wymogi w zakresie informowania konsumenta o produktach rybnych, objętych działem 03 Nomenklatury Scalonej, a sprzedawanych luzem lub w sprzedaży samoobsługowej nie ulegną większym zmianom w stosunku do dotychczasowych wynikających z:

- rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, oraz
- rozporządzenia Komisji (WE) nr 2065/2001 z dnia 22 października 2001 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 w zakresie informowania konsumentów o produktach rybołówstwa i akwakultury.

Informacje dotyczące handlowego oznaczenia gatunku, metody produkcji (złowione w morzu, wodach śródlądowych bądź wyhodowane), obszaru połowu lub państwa pochodzenia powinny w takich przypadkach zostać przedstawione konsumentowi na wywieszce w miejscu sprzedaży.

Nowym wymogiem jest konieczność podawania informacji o nazwie naukowej oraz o tym, czy produkty rybołówstwa były wcześniej zamrażane.

Zgodnie z art. 68 ust. 2 rozporządzenia 404/2011 w drodze odstępstwa od ust. 1 nazwę systematyczną danego gatunku można przedstawiać konsumentom na etapie sprzedaży detalicznej za pośrednictwem informacji handlowych takich jak tablice ogłoszeniowe lub plakaty.

23. Zgodnie art. 67 ust. 3 rozporządzenia 404/2011 produkty akwakultury powinny być opatrzone przynajmniej numerem identyfikacyjnym partii. Z drugiej strony art. 67 ust. 11, lit. b) rozporządzenia 404/2011 wskazuje, że informacje zapewniające identyfikowalność (wymienione w art. 58 ust. 5 lit. a)–f) rozporządzenia w sprawie kontroli) nie mają zastosowania do min. produktów akwakultury.

Zgodnie z opinią Komisji Europejskiej, w istocie z jednej strony produkty akwakultury są zwolnione z opisanego wymogu w świetle rozporządzenia 404/2011, jednakże stanowią przedmiot innych regulacji mających na celu zapewnienie identyfikowalności, w szczególności:

- Rozporządzenia Komisji (WE) nr 2065/2001 z dnia 22 października 2001 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 w zakresie informowania konsumentów o produktach rybołówstwa i akwakultury,
- Rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności.

Produkty akwakultury muszą spełniać minimum wymagań odnośnie identyfikowalności wynikających z przepisów odnoszących się do bezpieczeństwa żywności. Czyli pomimo brzmienia art. 67 ust. 11, lit. b) rozporządzenia 404/2011, partia towaru musi być tak oznaczona, aby można było ją zidentyfikować. Należy równocześnie mieć na uwadze treść Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/91/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oznaczeń lub oznakowań identyfikacyjnych partii towaru, do której należy dany środek spożywczy.